

INFORMAȚII PRIVIND ISTORIA ORAȘELOR

Nr. 185

Sibiu, februarie 2022

PROCES-VERBAL încheiat în ședința Comitetului Comisiei de Istorie a Orașelor din România, 25 ianuarie 2022, Sibiu (online)

Sunt prezenți membri ai Comitetului CIOR: Iosif Marin Balog, Vasile Ciobanu, Teodor Octavian Gheorghiu, Dan Dumitru Iacob, Beata Menesi, Alexandru Nicolaescu, Carmen Oprescu, Toader Popescu, Laurențiu Rădvan, Enikő Rűsz-Fogarasi, Anda-Lucia Spănu și Mariana Șlapac.

Dan Dumitru Iacob, președintele CIOR, propune următoarea ordine de zi a ședinței Comitetului CIOR:

1. Prezentarea și adoptarea ordinii de zi a ședinței Comitetului CIOR.
2. Stabilirea temei, datei și locului de desfășurare a sesiunii anuale a CIOR.
3. Propuneri de volume publicate în 2020 pentru a fi premiate cu medalia pentru cercetarea istoriei orașelor pe anul 2022.
4. Aprobarea înscrierii unor noi membri în CIOR.
5. Propunere de modificare a Statutului CIOR privitoare la:
 - reînnoirea adeziunii la CIOR (actualizarea datelor științifice ale membrilor,
 - situațiile în care se poate retrage calitatea de membru CIOR.
6. Probleme administrative:
 - sprijinirea publicării revistei „Historia Urbana”,
 - acces public la versiunile digitale ale seriei *Atlas istoric al orașelor din România*,
 - actualizarea website-ului CIOR (crearea unei secțiuni cu lista membrilor).
7. Diverse.

1. Prezentarea și adoptarea ordinii de zi a ședinței Comitetului CIOR.

Ordinea de zi a fost aprobată în unanimitate.

2. Stabilirea temei, datei și locului de desfășurare a sesiunii anuale a CIOR.

Președintele CIOR prezintă situația din ultimii ani privitoare la desfășurarea sesiunilor anuale ale Comisiei. Subliniază dorința de a organiza sesiunea cu prezență fizică, într-un oraș din țară, amintind de propunerea ca, în acest an, să fie organizată la Buzău. Îi dă cuvântul dlui Teodor Octavian Gheorghiu pentru a prezenta mai multe detalii despre această propunere, deoarece dumnealui a ținut legătura cu factorii de decizie din Buzău.

Dl T. O. Gheorghiu afirmă că inițiativa discuției cu Primăria Municipiului Buzău a avut-o dl Viorel Gheorghe, iar demersurile au avansat treptat. A fost informat că, în bugetul Primăriei pentru anul în curs au fost prevăzute și costurile de organizare a sesiunii CIOR. Este de părere că inițiativa se va concretiza, dar trebuie așteptată aprobarea bugetului pentru a fi siguri de materializarea sa. Abia după acest moment însă se va putea stabili și data desfășurării sesiunii, menționând că Primăria nu are preferințe referitoare la perioada în care se va desfășura manifestarea științifică, deoarece nu are legătură cu un eveniment prevăzut în agenda culturală a orașului. Dl Gheorghiu va merge curând la Buzău, unde va încerca să discute mai multe detalii cu factorii de decizie locali. D-lui propune să stabilim tema sesiunii.

Dl Iacob propune ca dată de desfășurare a sesiunii luna septembrie și-i consultă, în acest sens, pe membrii prezenți la ședință. Dl Iacob consideră că, în cazul în care organizarea sesiunii la Buzău nu se va materializa, desfășurarea sesiunii în format online rămâne o variantă de luat în calcul. Concluzionând, propune ca problema referitoare la dată să fie finalizată după ce dl Gheorghiu va obține un răspuns ferm de la Buzău.

În continuare, dl Iacob citește o listă cu temele propuse de-a lungul anilor, pentru a fi abordate în cadrul sesiunilor anuale ale CIOR, între care: legislația urbană, elite orașenești, orașe și colecții, dezvoltarea și decăderea orașelor, orașele în sursele cartografice, recensămintele orașelor, orașe concurente/paralele/perechi, orașe porturi, forme de asociere în viața urbană, orașele stațiuni balneare, orașul și războiul, femeile în viața orașului, arheologie urbană, orașul și spațiile verzi, etnologie urbană, ecologie urbană, locuințele orașelor, orașul și migrația, orașul și mass-media, orașul și sportul. În afară de temele menționate, este de părere că pot fi găsite și alte teme, la fel de interesante și ofertante. Propune membrilor Comitetului CIOR să aleagă una dintre temele menționate, subliniind că în cadrul sesiunii pot interveni și teme varia sau o secțiune separată, inclusiv una dedicată orașului Buzău.

Intervin în discuție membrii Comitetului, care propun alegerea următoarelor teme:

Dna Anda Lucia Spânu propune tema orașul și colecțiile, iar dl Toader Popescu este pentru abordarea temei referitoare la legislația urbană. Doamna Enikő Rűsz-Fogarasi se pronunță în favoarea temei orașul în sursele cartografice, avansând și o propunere legată de data desfășurării sesiunii, fiind de părere că luna septembrie este mai potrivită. Intervine în discuție și dl Laurențiu Rădvan, care reamintește că la începutul lunii septembrie se va desfășura Congresul Național al Istoricilor Români de la Alba Iulia, și propune ca dată de desfășurare a sesiunii CIOR sfârșitul lunii septembrie sau începutul lunii octombrie. Sunt de acord cu această propunere și ceilalți membri ai Comitetului. Președintele CIOR afirmă că a reținut data preferabilă pentru desfășurarea sesiunii, dar perioada de desfășurare a manifestației științifice va avea loc și în funcție de ce se va concretiza cu organizarea sa în orașul Buzău.

Revenind la discuția despre tema sesiunii, dna Mariana Șlapac este de acord cu tema orașul și sursele cartografice, însă propune și tema orașul și războiul, fiind de părere că cele două pot fi abordate în tandem. Avansează și o a treia variantă: orașul și femeile. Dna Carmen Oprescu propune tema orașele stațiuni balneare, afirmând că este și în favoarea temelor orașe și

colecții/colecționari, orașul și legislația. Dl L. Rădvan este în favoarea temelor orașul în sursele cartografice și legislația urbană.

Dl D. D. Iacob este de părere că subiectele pot fi asociate, reiterând ideea că, indiferent de temă, trebuie să primeze cercetările care să pună în evidență orașul, pentru că, uneori, se discută mai mult despre problematica adiacentă, care este doar asociată cu orașul. Dl T. O. Gheorghiu propune o asociere a două sau trei teme. În final, dl Iacob propune ca tema, data și locul să fie stabilite în urma consultării tuturor membrilor Comitetului, prin email, proces care să fie realizat în decurs de cel mult o lună, o lună și jumătate. Propunerea este acceptată.

3. Propuneri de volume publicate în 2020 pentru a fi premiate cu medalia pentru cercetarea istoriei orașelor pe anul 2022.

Președintele CIOR subliniază că la capitolul propuneri de volume pentru premiere situația este deficitară deoarece din teritoriu nu parvin informații concludente în acest sens. Este de părere că membrii Comisei ar trebui să semnaleze lucrările apărute pe teme de istorie a orașelor, măcar din zona în care activează. Militează pentru realizarea unei liste scurte a volumelor care merită premiate, din care curatorul medaliei va selecta o lucrare. Afirmă că dl Vasile Ciobanu a trimis o listă cu lucrările apărute în anul 2020, dar este de părere că cercetările sunt mult prea speciale, pledând pentru acordarea medaliei unui volum original, cu informație inedită sau de arhivă, sau unei sinteze reprezentative. Citește o listă cu lucrările apărute în anul 2020, pe teme de istorie urbană, care ar merita să fie premiate. Subliniază ideea că poate fi acordat și un premiu pentru *opera omnia* sau pentru activitatea deosebită desfășurată în cadrul CIOR unui cercetător cu contribuții valoroase în domeniul istoriei orașelor.

Intervine în discuție dl V. Ciobanu, care îi roagă pe membrii Comitetului să trimită scurte prezentări pentru a fi publicate în Buletinul IIO, deoarece în acest fel se poate mult mai ușor disemina informația despre noile apariții.

4. Aprobarea înscrierii unor noi membri în CIOR.

Președintele CIOR afirmă că de la ultima ședință a Comitetului au fost primite trei înscrieri noi în CIOR, de la dl Valentin Maier, dna Liliana Daniela Cazacu și dl Andrei Melinte. Este de părere că toți cei trei sunt bine pregătiți și au preocupări de istoria orașelor. Propune exprimarea votului referitor la acceptarea lor în Comisie. Membrii Comitetului au votat în unanimitate pentru primirea celor trei solicitanți în cadrul CIOR, iar președintele CIOR le va comunica în scris rezultatul votului.

5. Propunere de modificare a Statului CIOR privitoare la:

- reînnoirea adeziunii la CIOR (actualizarea datelor științifice ale membrilor),**
- situațiile în care se poate retrage calitatea de membru CIOR.**

Președintele CIOR subliniază că datele de contact ale unor membri CIOR nu sunt actuale și ridică din nou problema privitoare la modul în care poate fi retrasă sau anulată calitatea de membru, deoarece mai mulți dintre cei înscriși nu mai sunt în activitate din diferite motive. Din peste 100 de membri ai CIOR, activi sunt aproximativ 50, motiv pentru care ar trebui introduse în statut clauze care să reglementeze situația. În ceea ce privește reînnoirea adeziunii la CIOR, aceasta nu trebuie neapărat cuprinsă în statut, dar este nevoie de acordul Comitetului pentru a se putea solicita anumite informații de la membrii Comisiei, în principal pentru reînnoirea adreselor de comunicare, deoarece unii nu mai răspund la ele. Este de părere că ar trebui să fie trimisă o scrisoare circulară în care să se solicite reînnoirea adeziunilor și trimiterea unui scurt CV actualizat, cu date de contact valide.

Intervin în discuție mai mulți membri ai Comitetului. Dna A.-L. Spânu afirmă că aproximativ jumătate dintre membri nu au trimis informații legate de adresele de e-mail, motiv pentru care dl Iacob propune ca aceștia să fie contactați prin poștă. Dl Rădvan este de părere că ar fi benefică realizarea unei liste a membrilor CIOR care să fie trimisă tuturor membrilor, cu mențiunea ca aceștia să completeze adresele pe care le știu și chiar să-i contacteze pe cei pe care-i cunosc. Președintele CIOR este de acord cu propunerea dlui Rădvan. Dl Ciobanu este de părere ar fi util de realizat și un dicționar al membrilor, care să fie postat pe site-ul Comisiei. Dl Iacob este de acord și cu această propunerea, dar afirmă că trebuie creată o legătură cu paginile profesionale ale fiecărui membru, deoarece Comisia nu beneficiază de personal și spațiu tehnic pentru realizarea acestor aspecte. Revenind la problematica retragerii calității de membru CIOR, se referă la statutul Comisiei, paragraful 10, „calitatea de membru se dobândește prin completarea și semnarea unui formular de cerere aprobat de Comitetul Comisiei”, subliniind că doar aprobarea calității de membru a fost prevăzută în statut, dar nu și cum se pierde aceasta. Propune completarea paragrafului 10 în felul următor: „calitatea de membru poate fi retrasă de Comitet în situații justificate, precum renunțarea unilaterală, încălcarea valorilor profesionale și etice, neonorarea obligațiilor financiare sau științifice”. Reiterează ideea că un membru CIOR ar trebui ca, cel puțin o dată la trei ani, să participe la o sesiune, să trimită un studiu, o recenzie sau o prezentare de carte pentru a fi publicate în „Historia Urbana”. Toți participanții la ședința Comitetului sunt de acord cu realizarea modificărilor enunțate mai sus.

6. Probleme administrative:

- **sprijinirea publicării revistei „Historia Urbana”,**
- **acces public la versiunile digitale ale seriei *Atlas istoric al orașelor din România*,**
- **actualizarea website-ului CIOR (crearea unei secțiuni cu lista membrilor).**

Președintele CIOR prezintă situația editorială a revistei „Historia Urbana”, afirmând că din punct de vedere financiar totul este în regulă, Comisia putând suplini sarcinile financiare pe care Editura Academiei Române nu le poate acoperi. Subliniază că din acest an revista apare într-un tiraj de 80 de exemplare. Pledează pentru atragerea materialelor de calitate și pentru apariția cât mai multor prezentări/recenzii referitoare la volumele nou apărute, dar și a unor note despre manifestările științifice privitoare la domeniul istoriei orașelor.

Dna C. Opreșcu întreabă dacă există o condiționare referitoare la publicarea în „Historia Urbana” doar a membrilor CIOR. Președintele Comisiei afirmă că nu este o condiționare în acest sens, revista este deschisă tuturor cercetătorilor din țară și străinătate. Dl Gheorghiu sugerează publicarea unor prezentări dedicate tezelor de doctorat sau lucrărilor de sfârșit de cicluri universitare, licență sau masterat. Afirmă că multe lucrări pe care le cunoaște s-au referit la istoria orașelor, fiind de părere că până la intrarea lor în circuitul științific, prin publicare, merită să fie menționate.

Legat de problema revistei „Historia Urbana”, dl Iacob, aduce la cunoștința membrilor Comitetului că anul acesta se împlinesc 30 de ani de la înființarea Comisiei, iar anul viitor se vor împlini tot atâția ani de la apariția primului număr al revistei și consideră că este ocazia pentru realizarea unei note aniversare și a unui sumar al sumarelor revistei, care să-l completeze pe cel realizat cu prilejul împlinirii a 20 de ani de la înființarea publicației. Propune actualizarea și modernizarea site-ului revistei, condiție care apare și datorită noilor cerințe pentru evaluările și indexările în bazele de date internaționale. Din acest motiv îi consultă pe membrii comitetului în ce măsură sunt de acord cu sprijinirea problematicilor enumerate, în eventualitatea în care Editura Academiei Române nu va putea sprijini financiar demersurile. Intervin în discuție T. Popescu și

L. Rădvan, care abordează problema implementării noilor cerințe pentru publicarea revistelor științifice și costurile pe care le presupun acestea, în special pentru implementarea sistemului DOI. Toți membrii prezenți la ședință sunt de acord cu propunerile enunțate mai sus.

Președintele CIOR deschide și discuția postării gratuite, în variantă online, a atlaselor istorice ale orașelor din România. Cere opinia membrilor Comitetului, deoarece sunt probleme legate de punerea lor la dispoziție gratuit, pentru că unele hărți cad sub incidența dreptului de copyright și anume hărțile aflate în gestiunea Arhivelor Statului din Austria. Solicită părerea membrilor Comitetului referitoare la varianta preferabilă, cea gratuită online, cu blocarea vizualizării hărților asupra cărora intervine legea de copyright, sau să fie încheiate contracte cu bazele de date specializate și încărcarea lor în forma completă, măsură în care sumele aferente achiziționării lor ar trebui să intre în conturile Asociației Civitas Nostra.

Intervin în discuție, dna Oprescu și dl Gheorghiu care cer lămuriri legate de măsura în care poate să fie evitată problema blocării vizualizării anumitor hărți și în ce măsură acestea sunt numeroase. Președintele CIOR explică problema drepturilor de autor legate de hărțile care apar în atlasele istorice ale orașelor din România și pledează pentru ideea de a le încărca pe platforma CEEOL, deoarece ar fi varianta completă a lor și ar fi evitate problemele legate de plata unor taxe. Dl Gheorghiu pledează pentru varianta accesului gratuit. În continuarea discuțiilor, dl Popescu propune o variantă hibrid, gratuită și contra cost, iar atlasele, cu hărțile la o rezoluție bună, să fie încărcate în CEEOL pentru ca cei interesați să le poată achiziționa. În urma discuțiilor iscate se constată că acest procedeu nu poate fi realizat deoarece CEEOL nu acceptă decât încărcarea lor pe platformă, fără a mai circula gratuit, rămânând în discuție varianta punerii la dispoziție gratuită pe site-ul CIOR și alte platforme cu acces liber. Membrii Comitetului sunt de acord cu această ultimă variantă, caz în care hărțile care intră sub incidența drepturilor de copyright nu vor putea fi vizualizate.

7. Diverse

Dl T. O. Gheorghiu propune discutarea problemei legate de publicarea tezei de doctorat a lui Michel Tănase și dorește să știe în ce măsură există interes pentru publicarea acesteia cu sprijinul CIOR. Afirmă că are un exemplar al lucrării, subliniind că este o cercetare valabilă și actuală. Subliniază că cea mai importantă chestiune va fi legată de tehnoredactarea materialului, iar înainte de publicare trebuie să fie corectat/revizuit.

Intervenind în discuție, dl Iacob afirmă că nu cunoaște lucrarea lui Michel Tănase, dar că este la curent cu ce a lucrat autorul și consideră că merită să fie publicată, iar Comisia poate sprijini procesul de editare. Evidențiază însă dificultățile editoriale, precum discuțiile cu o editură și tehnoredactarea materialului, precum și verificarea măsurii în care planurile din lucrare au calitatea necesară tipăririi. Declară că se va interesa în cadrul Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu, discutând cu directorul Institutului, pentru a stabili în ce măsură se poate realiza tehnoredactarea materialului de către unul dintre angajați. Va analiza și dacă nu sunt alte soluții, cum ar fi digitalizarea anastatică, arătând că CIOR se va implica, în măsura posibilităților, chiar dacă demersul este unul de durată.

Președintele CIOR informează că la Congresul Național al Istoricilor Români, care se va organiza la Alba Iulia, în perioada 8-10 septembrie 2022, vicepreședintele CIOR, dl Rădvan va propune o secțiune de istorie a cartografiei urbane, și îi invită și pe ceilalți membri, dacă doresc, să facă propuneri de panouri pe alte teme de istorie a orașelor, iar diseminarea informațiilor să fie realizată în cadrul CIOR pentru a putea fi coopțați cât mai mulți aderenți.

Dna Enikő Rűsz-Fogarasi întrebă la ce atlas istoric al orașelor se lucrează în acest moment. Dl Iacob informează că se lucrează la fascicula *Roman*, deoarece a fost identificată, prin bunăvoința dlui Rădvan, posibilitatea de a finanța publicarea lui. De asemenea, este în lucru fascicula *Timișoara*, dar cercetarea nu a realizat mari progrese, pentru că unii dintre cei care s-au angajat să lucreze nu au cooperat conform așteptărilor. Afirmă că atlasul dedicat orașului *Târgu Secuiesc* este și el în lucru, urmând ca manuscrisul să fie finisat și tradus. Dna Rűsz-Fogarasi subliniază faptul că Muzeul Județean Satu Mare este interesat să intre în acest proiect, personalul fiind dornic să colaboreze la realizarea unui atlas pentru orașul Satu Mare, și este de părere că merită discutată realizarea unui asemenea proiect. Membrii prezenți la ședința Comitetului sunt de acord cu propunerea.

În final, președintele CIOR, dl Dan Dumitru Iacob, le mulțumește celor prezenți pentru participarea la ședința Comitetului și speră să se concretizeze discuțiile purtate în cadrul acesteia.

A consemnat *Alexandru Nicolaescu*

Informare

La începutul anului curent a apărut volumul al XXIX-lea al revistei *Historia Urbana*, 2021. Sumarul numărului poate fi consultat la adresa <https://historiaurbana.icsusib.ro/numarul-curent>.

Romanian Academy

Commission for the History of Towns in Romania

INFORMATION ABOUT URBAN HISTORY

Summary

The current edition of the Newsletter contains the minutes of the Committee Meeting of the Commission for the History of Towns in Romania, hosted in Sibiu (online) on January 25th, 2022.

Rumänische Akademie

Kommission für Städtegeschichte Rumäniens

STÄDTEGESCHICHTLICHE INFORMATIONEN

Resümee

Die vorliegende Ausgabe des Informationsblattes beinhaltet das Protokoll der Kommission für Städtegeschichte Rumäniens, die am 25. Januar 2021 in Sibiu/Hermannstadt stattgefunden hat (online).

Comisia de Istorie a Orașelor din România

Bulevardul Victoriei 40, RO – 550024 Sibiu, tel: 0040 269 212604, fax: 0040 269 216605

www.icsusib.ro; nicolaescu@icsusib.ro

ISSN 2284 – 502X, ISSN – L = 1224 – 2853

Redactor: Alexandru Nicolaescu